

[Aase Olesen]

1975, hvor man i et af punkterne siger, at der ikke må laves forsøg og forskning, hvor der lægges mere vægt på hensynet til forskning og samfund end til forsøgspersonens velfærd. Det, der bekymrer mig, er, at vi nu formentlig kommer ind i en udvikling, hvor vi rent faktisk kan blive nødt til at tage mere hensyn til samfundet i bredeste forstand end til enkeltindividet. Det, jeg tænker på, er, at en restriktiv lovgivning om tekniske detaljer vil føles uretfærdig f.eks. af dem, der ikke kan blive behandlet for barnløshed, medens andre måske tidligere har kunnet det, men at vi kan være nødt til det af hensyn til samfundet og de videre perspektiver. Derfor kunne man måske diskutere, om vi til sin tid kommer til at lovgive eller regulere på en anden måde, og dér tænker jeg på for nu at knytte an til noget af det, fremskridtspartiets ordfører sagde, hvor hun hele tiden pukker på forældrenes frihed og rettigheder, at vi nok kommer til at interessere os mere for den ny slægts eller afkommets rettigheder.

Ministeren omtalte retten til at være forskellig, som blev nævnt af venstres ordfører. Man kunne også spørge, om vi måske kommer til at statuere, at vi har ret til at have en umanipuleret arvemasse. Man kunne spørge, om det på et tidspunkt bliver nødvendigt – og jeg sætter med vilje spørgsmålstegn ved det – at bestemme, at vi ikke må have mere end to forældre, i hvert fald arvemæssigt, for sådan som reagensglasteknikken nu udvikler sig, kan man altså godt med vikariatmødre komme i den situation, at vi i hvert fald har tre moderfigurer og et par faderfigurer.

Endelig kunne man spørge, om det måske til sin tid bliver nødvendigt at statuere, at et menneske har ret til at være led i en kæde, altså det, man til daglig kalder en slægt, for det er vel egentlig det, vi vil være i stand til at løfte os ud af, hvis vi kører videre i denne teknologi.

Der er en anden ting, jeg gerne vil påpege, men som jeg ikke nåede i mit første indlæg, og det er, at vi med de nye teknikker allerede har taget hul på en udvikling, der betyder eksperimenter med befrugtede æg – der er nogle ordførere, der taler, som om det ikke er foregået – men vi har også bare dermed fortsat en udvikling, som længe har været i gang, nemlig en hospitalisering af menneskelivets højdepunkter: død, fødsel og nu altså også undfangelse. Bonner er allerede citeret

her for at sige, at sex er morsomt, men måske ikke den bedste måde at lave mennesker på. Hvad nu, hvis det nu også bliver sådan, at vi på et tidspunkt kan finde den påstand, at en menneskelig livmoder er for primitivt et organ til at være basis for et nyt menneskeliv? Det kan være, at det er mere sikkert, mere kontrollabelt at frembringe børn på anden vis. Jeg synes, det er nogle af disse perspektiver, vi må have med ind, når vi skal vurdere etikken i disse spørgsmål. Det er sagt, at etik ikke ændrer sig. Nej, men holdninger ændrer sig, det kan vi konstatere hos os selv, når vi diskuterer hospitalsfødsler, hospitalsdød og aborter i øvrigt også.

Dernæst vil jeg gerne svare på det, som ministeren spurgte mig om, nemlig om vores holdning til dette uafhængige råd, og hvorfor det skulle være uafhængigt af ministeren. Ministeren spurgte mig, om vi ville have haft samme holdning til det spørgsmål, hvis der var tale om en anden regering. Uden i øvrigt at ville granske det radikale venstres gruppes hjerner, lever og nyrer vil jeg sige, at jeg vil tro, det er denne hårdt prøvede gruppes kendskab til andre regeringer, der gør, at vi ønsker, at en minister ikke skal have nogen instruktionsbeføjelser over for dette råd – skal vi sige det sådan. Det er måske det, der er det helt afgørende. Vi ønsker ikke at tage ansvaret fra ministeren for det samlede sundhedsvæsen, og det sagde jeg også. Det etiske råd og det centrale videnskabelige råd må fortsat ligge i sundhedsvæsenet, og dér ved vi godt hvor svært det er at komme igennem, men hvad angår lovgivningen på disse meget svære og helt nye områder, ønsker vi ikke at hverken den nuværende eller en kommende regering har nogen som helst instruktionsbeføjelser i det arbejde, der skal gøres.

Lenger (VS):

Jeg nåede ikke i mit første indlæg at kommentere det socialdemokratiske forslag, og det vil jeg derfor gøre nu. Der er efter vores opfattelse en lang række gode tanker i det, f.eks. det foreslåede kommissorium, sammensætningen af kommissionen og åbenheden omkring den, så hvad det angår, synes vi meget godt om det. Men det skal ikke være nogen hemmelighed, at vi i den seneste tid har oplevet nogle ret uhyggelige eksempler på, hvad kommissioner også kan bruges til.